

احساس ناامنی ایران را به نمایش فریبکارانه قدرت واداشته است

به قلم فرزین ندیمی (/fa/experts/frzyn-ndymy/)

۲۲ ژوئن ۲۰۲۲

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/insecurity-prompts-irans-deceptive-show-force
العربية (/ar/policy-analysis/andam-alaman-ydf-ayran-aly-astrad-mkhad-lqwtha/)

درباره نویسنده



فرزین ندیمی (/fa/experts/frzyn-ndymy/)

او پیش از این برای موسسه واشنگتن در باره استراتژی تهران در باره استفاده از جنگ افزارهای دریایی ایران در جنگ نامتقارن نوشته است



تحلیل کوتاه

تهران می‌کوشد تصویر مخدوش‌شده از توان بازدارندگی‌اش را بعد از ترورها و حملات اخیر به سایت‌های نظامی و هسته‌ای و قیام عمومی داخلی با نمایش تکنولوژی پهپاد احیا کند

ایران ادعا می‌کند قدرتمندترین و متنوع‌ترین ناوگان هواگردهای بی‌سرنشین خاورمیانه را در اختیار دارد و در واقع هم پیشرفت‌های مهمی در دهه‌های اخیر داشته است. پهپادهای ایرانی از سال ۲۰۰۴ به شکل گسترده‌ای از سوی نیروهای نیابتی ایران در منطقه استفاده شده‌اند و تهدیدی ۳۶۰ درجه‌ای ایجاد کرده‌اند که هم شناسایی آن و هم مقابله با آن دشوار است. این تهدید موجب نگرانی آمریکا و متحدانش شده است. طوری که ژنرال کنت مکنزی رئیس ستاد فرماندهی مرکزی آمریکا -سنتکام- صراحتاً در شهادت خود نزد

کمیته نیروهای مسلح کنگره در ماه آوریل ۲۰۲۱ به آن اذعان کرد و به از (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>) دست ([analysis/irans-game-drones](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones))

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

دادن ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

برتری ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

کامل ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

هواایی ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

آمریکا ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

برای ((<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones> اولین
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)
 بار <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)
 طی <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)
<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)
 دهه <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)
 ها <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>)

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/irans-game-drones>) اشاره داشت بر همین اساس تهران سعی کرده به سرعت توانمندی‌های تهاجمی و دفاعی خود و همین‌طور ناوگان پهپادی‌اش را به رخ بکشد از جمله با اقدامات مفصل و فریبکارانه‌ای برای تقویت آنچه که امید دارد به عاملی بازدارنده تبدیل شود

به رخ کشیدن ناوگان پهپادی

در ۲۹ می تلویزیون دولتی ایران گزارشی از یک «پایگاه پهپادی زیرزمینی و کاملاً سری» جدید پخش کرد که متعلق به ارتش ایران است و جایی در غرب کشور واقع شده است در این تصاویر گزارشگر جوانی سوار بر هلیکوپتر بل ۲۱۴ که ظاهراً از پایگاه یکم هوانیروز در کرمانشاه برخاسته طی پروازی چهل دقیقه‌ای با چشمان بسته به این مکان سری برده می‌شود آنجا او به همراه یک گروه فیلمبرداری نظامی شروع به بازدید از محل می‌کند و بعد با فرمانده ارتش سرلشکر عبدالرحیم موسوی و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح سردار سرلشکر محمد باقری که هر دوی آنها هم در حال بازدید از تأسیسات مزبور هستند مصاحبه می‌کند در داخل شبکه بزرگ تونل زیرزمینی که خیلی شبیه یک پایگاه موشکی متعلق به سپاه است ردیفی از پهپادها از جمله تقریباً همه مدل‌های مهم در حال استفاده ارتش به گزارشگر نشان داده می‌شود

بعضی از نمونه‌های به نمایش درآمده هنوز نمونه پیش‌تولید (پروتوتایپ) هستند مثل قُطرس بزرگ‌ترین پهپاد ایران که طول بال آن بیش از ۱۶ متر است قُطرس که اولین بار در سال ۲۰۱۵ از سوی شرکت صنایع هواپیماسازی ایران (هسا) در شاهین شهر اصفهان رونمایی شد هرگز وارد خدمت عملیاتی نشد ولی در گزارش مزبور یک فروند قُطرس مسلح که همان نمونه پیش‌تولیدی است که هفت سال پیش نشان داده شد در دالان یک تونل دیده می‌شود که طول بال‌هایش آنقدر بلند است که بدون کوتاه‌کردن آنها امکان دورزدن ندارد چه رسد به تاکسی کردن ایران همین‌طور دو موشک کروز کوچک با موتور جت و هدایت‌شونده با چشم الکترونیک به نام‌های حیدر و حیدر-۲ را رونمایی کرد که برای استفاده در انواعی از پرتابگرهای سبک از جمله قُطرس و پهپاد مسلح موسوم به کمان-۲۲ طراحی شده‌اند کمان-۲۲ در ویدیوی مزبور با دو موشک حیدر در زیر بال‌هایش دیده می‌شود

حیدر-۲ که مختصری بزرگ‌تر است و گویا بیش از ۲۰۰ کیلومتر برد دارد قدری شبیه موشک‌های کروز قدس/قدس-۲ است که از سوی حوثی‌ها علیه عربستان و امارات استفاده شد حیدر-۲ موسوم به «پهپاد کروز استراتژیک» به موتور کوچک توربوجت تی-۱۰۰-جی-۱۰۰ ساخت کشور چک یا به احتمال بیشتر یک کپی ایرانی به نام تی-۱۰۰ اس طلوع-۱۰۰ که در موشک قدس هم استفاده شده مجهز است تا جایی که می‌دانیم نه کمان-۲۲ و نه موشک‌های کروز هنوز وارد خدمت نشده‌اند

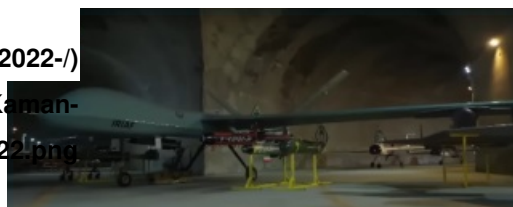
sites/default/files/2022-/) (06/HeidarCruiseMissile.png



موشک کروز حیدر که بنا به ادعا ۲۰۰ کیلومتر برد دارد

sites/default/files/2022-/) 06/Kaman-

(22.png



پهپاد کمان-۲۲ حامل موشک کروز حیدر و موشک ضدتانک

در ویدیوی مزبور همین‌طور تعدادی «پهپاد انتحاری» کیان-۲ با بُرد تقریباً ۱۰۰۰ کیلومتر که اولین بار در سال ۲۰۱۹ رونمایی شد و پهپاد چندمنظوره کَرار با برد تقریباً ۷۰۰ کیلومتر که در سال ۲۰۱۰ رونمایی شد به نمایش در آمد. کرار اولین پهپاد جت است که در شرکت صنایع هواپیماسازی ایران توسعه یافت و عمدتاً به عنوان یک سلاح هدف‌گیری هوایی و بمب‌افکن از آن استفاده می‌شود و در نقش بمب‌افکن می‌تواند یک بمب ۲۵۰ کیلوگی را حمل کند. پهپادهای دیگر به نمایش درآمده در گزارش مزبور شامل مهاجر-۶ و ابابیل-۵ می‌شود که پهپادهای شناسایی و تهاجمی هستند به علاوه یک پهپاد انتحاری کوچک که از نظر آیرودینامیک به پهپاد پرسه‌زن هاروپ اسرائیل شباهت دارد.

sites/default/files/2022-/))

06/Kian-

(2.png



پهپاد انتحاری کیان-۲.

sites/default/files/2022-/))

(06/Arbabil.png



ناوگانی از پهپادهای مسلح ابابیل-۵

sites/default/files/2022-/))

(06/Karrar.png



ناوگانی از پهپادهای چندمنظوره کرار

نمایش فریبکارانه قدرت

از زمان پخش گزارش مزبور درباره مکان «پایگاه پهپادی ۴۱۳» گمانه‌زنی‌های بسیاری شکل گرفته است. برخی ناظران بر اساس نام حک‌شده روی تجهیزات آتش‌نشانی مشاهده‌شده در ویدیو مکان آن را دالاهو ذکر می‌کنند که یک منطقه کوهستانی در حدود ۱۰۰ کیلومتری غرب کرمانشاه است. برخی به پایگاه دوم هوانیروز شهید آسیایی در مسجد سلیمان اشاره می‌کنند که در بیش از ۳۰۰ کیلومتری جنوب‌شرقی کرمانشاه واقع شده است. هر دوی این‌ها دور از ذهن است.

تصاویر ماهواره‌ای غیرمحرمانه هیچ زیرساخت نظامی مرتبطی را در منطقه دالاهو آشکار نمی‌کند. پایگاه شهید آسیایی دست‌کم دو ورودی بتنی دارد که شبیه ورودی یک شبکه تونل زیرزمینی است با پارکینگ‌های بتنی روی زمین مجاور که می‌توان از آن‌ها برای پرتاب پهپادهای متکی به راکت استفاده کرد. ولی هیچ‌گونه باند پرواز پهپاد دیده نمی‌شود و فاصله ۳۲۰ کیلومتری بین مسجد سلیمان و پایگاه‌های کرمانشاه بسیار بیشتر از چهل دقیقه پرواز زمان می‌برد. یک هلیکوپتر بل ۱۲۳ از نوعی که در ویدیو نشان داده شد با سرعت

متوسط ۲۰۰ تا ۲۵۰ کیلومتر در ساعت پرواز می‌کند و در مدت زمان چهل دقیقه (که گزارشگر به پایگاه می‌رسد) حداکثر ۱۳۰ تا ۱۵۰ کیلومتر مسافت را می‌تواند طی کند.

اما این مسافت طی شده پایگاه موشکی امام علی متعلق به سپاه را -که یک پایگاه بزرگ موشک‌های بالستیک در نزدیکی خرم‌آباد است- کاملاً در محدوده خود دارد. بنابراین ممکن است ایران پهپادهای ارتش را که مرتباً در رژه‌های نظامی و نمایش‌های عمومی سراسر کشور استفاده می‌شوند به پایگاه موشکی سپاه آورده باشد تا اینطور وانمود کند که دارد ناوگان ارتش را به رخ می‌کشد. در ماه مارس سپاه هم دست به اقدام مشابهی زد و تعداد زیادی از پهپادهای پرسه‌زن شاهد-۱۳۱ و ۱۳۶ را داخل یک پایگاه موشکی زیرزمینی ظاهراً در جزیره قشم نزدیک تنگه هرمز به نمایش در آورد.

ضمناً انتخاب ارتش برای صحنه‌سازی این نمایش شاید تلاشی برای رفع آبروریزی‌های اخیر ارتش ایران باشد خصوصاً نیروی هوایی آن که سقوط جنگنده سرنشین‌دار این نیرو موجب مرگ دو خلبان جوان آن شد. افزون بر این این حرکت می‌خواست انسجام و در واقع عدم اختلاف بین سپاه و ارتش را در قبال برچسب تروریستی به سپاه از سوی آمریکا نشان دهد. پس اگرچه ارتش ایران ممکن است کماکان از یک انبار پهپادی زیرزمینی و پایگاه تدارکاتی در مسجد سلیمان برخوردار باشد به احتمال زیاد صرفاً یک پایگاه موشکی سپاه را قرض گرفته تا بتواند ابراز قدرت کند. آن هم با نمایش پهپادهایی از همه شاخه‌های ارتش و تسلیحات آزمایشی پیش‌تولیدی از جمله موشک‌های کروز حیدر که مثل بسیاری دیگر از سلاح‌های توسعه یافته در ارتش ممکن است به دلیل مسائل مدیریتی و بودجه‌ای هرگز به تولید انبوه نرسند.

نتیجه‌گیری

راه‌اندازی و نگهداری این مجموعه متنوع از پهپادها که در گزارش تلویزیون ایران نشان داده شد برای هر اپراتور یا تکنسین ایرانی در درجی بزرگی ایجاد می‌کند چون مستلزم برخورداری از طیفی متفاوت و ناهم‌ساز از ایستگاه‌های کنترل تجهیزات و وسائط نقلیه است. این گزارش به وضوح از نمایش یک تدارک شتابان خبر می‌داد.

در عین حال قدرت‌نمایی فریبکارانه ایران ممکن است تلاشی باشد برای مقابله با گزارش‌های مکرر از حملات پهپادهای انفجاری کوچک و ناشناس که روی سایت‌های حساس نظامی و هسته‌ای ایران سقوط می‌کنند و همین‌طور قتل هدفمند مقامات نظامی ایران که همه این‌ها حس امنیت و بازدارندگی ایران را تضعیف کرده است. در جدیدترین نمونه از این موارد در ۲۵ می یک سری انفجار ظاهراً آشیانه‌های تحقیقاتی مجموعه نظامی-صنعتی پارچین را تخریب کرد و یک مهندس جوان را کشت و فرد دیگری را مجروح کرد. رسانه‌های بین‌المللی و مقامات ایران معمولاً این‌گونه موارد را به عملیات سری اسرائیل و استفاده از کوادکوپترهای انفجاری نسبت می‌دهند و تصاویر ماهواره‌ای موجود از جمله تصویر یک حمله پهپادی ادعا شده در ۱۴ فوریه به فرودگاه پهپادی دومانظوره در ایران واقع در ۲۰ کیلومتری غرب کرمانشاه صدمه بیرونی به سقف‌ها و آسیب جدی‌تر به داخل را نشان می‌دهد که این با حمله پهپادهای کوچک همخوانی دارد. ولی با توجه به قدرت محدود چنین وسایلی دانستن محل برخورد در یک ساختمان معین اطلاعات تجسسی بسیار دقیقی می‌طلبد به علاوه بُرد محدود این پهپادها حاکی از آن است که پهپاد حمله‌کننده درست از بیرون محوطه تاسیساتی که هدف قرار گرفته برخاسته است.

همه این جزئیات باعث تشدید سوءظن و احساس ناامنی ایرانی‌ها می‌شود و آن‌ها را وادار می‌کند برای کسب حداکثر تسکین ممکن با کمترین هزینه به نمایش قدرت متوسل شوند. این‌گونه تلاش‌ها احتمالاً طی هفته‌ها و ماه‌های آینده باز هم ادامه می‌یابد چون سرنوشت مذاکرات هسته‌ای متزلزل به نظر می‌رسد و ایران کماکان وضع موجود در منطقه را به چالش می‌کشد. حتی اگر میل ایران به نمایش و اغراق توانمندی‌های پهپادی خود تلاشی برای فریفتن و تشدید نگرانی‌های آمریکا باشد این توانمندی‌ها خصوصاً پهپادهای انفجاری باید جدی گرفته شود. ایران مقادیر زیادی پول در زیرساخت پهپادی سرمایه‌گذاری کرده و رقیبان ایران قریب به یقین شاهد قدرت‌نمایی‌های بیشتری خواهند بود شاید در قالب حملات پهپادی در آینده نزدیک.

فرزین ندیمی هموندیار استیتو واشنگتن و متخصص امور امنیتی و دفاعی ایران و منطقه خلیج فارس است.





BRIEF ANALYSIS

The Israeli Government Falls: New Election and Implications for U.S.-Israel Relations

June 23, 2022, starting at 1:00 p.m. EDT (1700 GMT)



David Makovsky ,
Dennis Ross

(/policy-analysis/israeli-government-falls-new-election-and-implications-us-israel-relations)



BRIEF ANALYSIS

The KRG Turns Thirty: The Future of U.S.-Kurdish Relations in Iraq (Part 3)

June 22, 2022



James Jeffrey ,
Matthew Amtrano ,
Bilal Wahab

(/policy-analysis/krp-turns-thirty-future-us-kurdish-relations-iraq-part-3)



BRIEF ANALYSIS

How to Avoid Another Lost Year for UNIFIL

ژوئن ۲۰۲۲



David Schenker ,
Assaf Orion

(/policy-analysis/how-avoid-another-lost-year-unifil)

TOPICS

(fa/policy-analysis/nzamy-w-amnyty/) نظامی و امنیتی

REGIONS & COUNTRIES

